

**ПЗВО «МІЖНАРОДНИЙ КЛАСИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ПИЛИПА ОРЛИКА»
Кафедра психології та педагогічної освіти**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ Й МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ»**

Освітня програма Дошкільна освіта
Спеціальність 012 Дошкільна освіта
Галузь знань 01 Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 8 від — 20 лютого 2020 р.

Назва дисципліни	«Теорія й методика формування елементів математичних уявлень»
Викладач (-і)	К.пед.н., доцент Нор Катерина Федорівна
Контактний тел.	(066) 62-20-783
E-mail:	Norkf@gmail.com
Сторінка курсу в Moodle	https://mku.edu.ua Moodle
Консультації	Зазначте формат і розклад проведення консультацій <i>Очні консультації:</i> 14.00- 15.00 – вівторок 14.00 до 15.00 - четвер <i>Он лайн- консультації:</i> Розклад присутності викладача на спеціальному форумі / вебінарі дисципліни. Посилання на нього <u>Приклад:</u> <i>Очні консультації:</i> за попередньою домовленістю Понеділок та Четвер з 14.00 до 15.00 <i>Онлайн консультації:</i> за попередньою домовленістю Viber (066) 62-20-783) в робочі дні з 9.30 до 17.30

2. Анотація до курсу.

Навчання математики завжди вимагала від педагогів не тільки знання предмета, але й високого рівня професіоналізму і методичної готовності. Таким чином знання основ методики , теорії й формування елементів математичних уявлень у дошкільній освіти є необхідною складовою підготовки вихователя, що допоможе розкриттю поняття педагогічної системи навчання математики, котра включає у себе цілу низку взаємозв'язаних елементів, а саме: мету і завдання, зміст, методику і прийоми, організаційні форми і засоби навчання дітей дошкільного віку. Також вона повинна вирішити цілу низку завдань. Серед них можна виділити наступні:

- формування уміння адаптувати знання із області основ математичної науки до особливостей сприймання дітей дошкільного віку;
- оволодіння методами і прийомами навчання математики в дошкільних закладах;
- вироблення професійних умінь застосовувати знання із дидактики, психології та методики викладання математики в дошкільних закладах в трудовій діяльності;
- педагогічне проектування навчання математики з урахуванням єдності і зумовленості мети, засобів її досягнення та результату тощо.

3. Мета та цілі курсу

Вивчення даної дисципліни спрямовано на формування у студентів професійної компетентності, що передбачає вивчення методики навчання елементарних математичних уявлень дошкільників, керівництва логіко-математичним розвитком дошкільників та оволодіння студентами компетентнісними та особистісно зорієнтованими підходами формування у дітей математичних уявлень.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- опанування науково-теоретичних та психологічних основ методики формування елементарних

математичних уявлень у дітей;

- засвоєння студентами знань, умінь і навичок організації та проведення роботи з формування елементарних математичних уявлень у різних вікових групах дошкільного навчального закладу;
- правильно формувати математичні уявлення у дошкільників за допомогою вироблених у них знань та вмінь;
- навчити студентів складати конспекти заняття з формування елементарних математичних уявлень;
- розробляти та виготовляти дидактичні засоби, що дають змогу індивідуалізувати завдання;
- формувати вміння планувати та проводити заняття з елементарних математичних уявлень;
- оволодіння методикою науково-методичної та науково-дослідницької роботи з актуальних проблем курсу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

знати зміст, принципи, основні методи, прийоми та форми організації навчального процесу щодо формування елементарних математичних уявлень в умовах дошкільного закладу.

вміти використовувати методи і прийоми формування основних математичних знань, умінь та навичок у дітей; визначати основні напрямки роботи, труднощі, які можуть виникнути на шляху її здійснення, творчо підходити до їхньої реалізації, враховуючи індивідуальні мовленнєві та пізнавальні можливості та здібності кожної дитини.

КЗ-1. Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку і виховання дітей дошкільного віку; чинним нормативним забезпеченням дошкільної освіти тощо.

КЗ-2. Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення й аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

КЗ-4. Комунікативна. Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формами) у різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. Уміння застосовувати різні види і стилі мовленнєвого спілкування у ситуаціях запобігання й урегулювання конфліктів.

КЗ-8. Міжособистісної взаємодії. Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; зокрема здатність успішно взаємодіяти з керівництвом, колегами, вихованцями та їхніми батьками; володіння алгоритмами конструктивного вирішення педагогічних конфліктів. Здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності. Здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань.

КЗ-9. Адаптивна. Здатність до адаптації в професійно-педагогічному середовищі та дії у нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають розвиток і виховання дошкільників, спілкування з їхніми батьками, комунікації з адміністрацією закладу дошкільної освіти й колегами.

КЗ-10. Рефлексивна. Здатність ефективно й адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє розвитку і саморозвитку особистості вихователя. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів і забезпечувати якість діяльності розвитку й виховання дошкільників; здатність до педагогічної рефлексії.

II. Спеціальні (фахові) компетентності

КС-2. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-3. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості у дітей раннього і дошкільного віку.

III. Очікувані результати навчання:

ПР-06. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу; здійснювати управління його якістю, керуючись психолого-педагогічними принципами організації освітнього процесу в системі дошкільної освіти при реалізації завдань виховання, цілями навчання і розвитку дітей раннього та дошкільного віку у закладі дошкільної освіти і сім'ї.

ПР-07. Використовувати вміння і навички для збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПР-11. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

ПР-12. Знаходити інформацію та самостійно аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини; визначати критерії і показники психічного й психофізичного розвитку дітей на різних етапах раннього та дошкільного віку; враховувати отримані дані при виборі методик і технологій навчання і виховання, визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку; розробляти ефективні індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього та дошкільного віку.

ПР-13. Уміти використовувати сучасні кваліметричні методики діагностування дітей дошкільного віку: обдарованих дітей, дітей, які розвиваються в нормі, дітей з особливими потребами; оцінювати особистісні досягнення кожної дитини; враховувати індивідуальні відмінності дітей та розробляти дитиноцентричні творчо-розвивальні, освітньо-розвивальні, корекційно-розвивальні та інші адресно спрямовані технології і методики.

ПР-17. Здійснювати різні види планування у закладі дошкільної освіти; добирати доцільні для реалізації завдань дошкільної освіти форми планів, розробляти конспекти різних форм освітньої діяльності з урахуванням вікових особливостей й індивідуальних відмінностей дітей, провідних чинників розвитку, основних принципів дошкільної освіти і вимог до навчання й виховання дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-19. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку

ПР-20 Оцінювати власну діяльність з позицій культурно-історичної, екологічної, духовної, морально-естетичної і педагогічної цінності.

5.Формат дисципліни

Змішаний (blended)

викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п.

6. Пререквізити (Prerequisite)

Дисципліни, що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння курсу: «Теорія й методика формування елементів математичних уявлень» на базі середньої освіти.

7. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	72 год.
семінарські заняття/практичні/лабораторні	48 год.
самостійна робота	120 год.

7.Ознаки дисципліни

Курс (рік навчання)	Семестр	Кількість кредитів/год ин	Вид підсумкового контролю	Нормативна/ вибіркова
2-3-й	4-5-й	8/240	екзамен	Нормативна

8. Політика курсу

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на практичних заняттях, поточному тестуванні, самостійній роботі (реферати, презентації). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Вимоги викладача. Кожен викладач ставить студентам систему вимог та правил поведінки студентів на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання контрольних робіт, тестових завдань. Все це гарантує високу ефективність навчального процесу і є обов'язковою для студентів

Схема дисципліни

Тема, план	Форма заняття	Література	Матеріали	Завдання Форма контролю
Тема 1. Теоретичні основи курсу «Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень». Предмет і завдання курсу. Актуальність курсу. Зв'язок методики з іншими науками. Завдання курсу: формування системи елементарних математичних уявлень та початкових математичних понять, формування математичного мислення і окремих логічних структур необхідних для оволодіння математикою в школі.	Лекційне заняття	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття

Тема 1. Теоретичні основи курсу «Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень». Предмет і завдання курсу. Актуальність курсу. Зв'язок методики з іншими науками. Завдання курсу: формування системи елементарних математичних уявлень та початкових математичних понять, формування математичного мислення і окремих логічних структур необхідних для оволодіння математикою в школі	Практичне завдання	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Опитування, тестування доповіді, презентації
Тема 2. Значення навчання елементам математики в дошкільних навчальних закладах. Роль математичних знань у всебічному розвитку дошкільників. Становлення методики як науки. Сутність монографічного методу, його характеристика. Особливості обчислювального методу, його характеристика. Етапи розвитку методики	Лекційне заняття	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття
Тема 2. Значення навчання елементам математики в дошкільних навчальних закладах. Роль математичних знань у всебічному розвитку дошкільників. Становлення методики як науки. Сутність монографічного методу, його характеристика. Особливості обчислювального методу, його характеристика. Етапи розвитку методики	Практичне завдання	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Опитування, тестування доповіді, презентації

Тема 3. Теоретичні основи формування елементарних математичних уявлень. Історія розвитку натурального числа. Усвідомлення дошкільниками кількісного складу групи предметів (за дослідженнями Г. Костюка, А. Леушиної). Роль різних аналізаторів у формуванні уявлень про множину. Загальні дидактичні принципи в навчанні дітей елементарним математичним уявленням.	Лекційне заняття	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття
Тема 4. Загальнодидактичні принципи навчання Основні вихідні положення. Принцип розвиваючого навчання. Принцип свідомості й активності. Принцип систематичності й послідовності. Принцип індивідуального підходу. Принцип наочності. Місце і значення наочного матеріалу у навчанні математики.	Лекційне заняття	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття
Тема 4. Загальнодидактичні принципи навчання Основні вихідні положення. Принцип розвиваючого навчання. Принцип свідомості й активності. Принцип систематичності й послідовності. Принцип індивідуального підходу. Принцип наочності. Місце і значення наочного матеріалу у на	Практичне завдання	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Опитування, тестування доповіді, презентації
Тема 5. Методи навчального закладі. Класифікація методів. Характеристика словесних методів (розповідь вихователя, пояснення, бесіда, словесні дидактичні	Лекційне заняття	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття

ігри); наочні (демонстрація об'єктів, картин, спостереження, розгляд картин, таблиць, моделей); практичні методи (вправи, дидактичні ігри, досліді).				
Тема 5. Методи навчального закладі. Класифікація методів. Характеристика словесних методів (розповідь вихователя, пояснення, бесіда, словесні дидактичні ігри); наочні (демонстрація об'єктів, картин, спостереження, розгляд картин, таблиць, моделей); практичні методи (вправи, дидактичні ігри, досліді).	Практичне завдання	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Опитування, тестування доповіді, презентації
Тема 6. Організація роботи з формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку. Заняття – основна форма навчання дітей початкових математичних понять. Ігри з правилами – важливий засіб навчання дітей початкових математичних знань. Спостереження – форма організації з формування початкових математичних понять. Індивідуальна робота з формування початкових математичних понять у дітей дошкільного віку.	Лекційне заняття	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття
Тема 6. Організація роботи з формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку. Заняття – основна форма навчання дітей початкових математичних понять. Ігри з правилами –	Практичне завдання	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Опитування, тестування доповіді, презентації

важливий засіб навчання дітей початкових математичних знань. Спостереження – форма організації з формування початкових математичних понять. Індивідуальна робота з формування початкових математичних понять у дітей дошкільного віку.				
Тема 7. Розвиток в дітей первинних математичних знань про множину, число й лічбу. Розвиток уявлень про число, методика навчання лічбі в різних вікових групах. Навчання кількісної лічби. Особливості ознайомлення з обчислювальною діяльністю. Ознайомлення з цифрами, знаками. Склад числа з одиниць, двох менших чисел. Порядкова лічба. Натуральний ряд чисел, їх взаємозалежність. Особливості навчання дітей розв'язування задач та прикладів.	Лекційне заняття	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття
Тема 7. Розвиток в дітей первинних математичних знань про множину, число й лічбу. Розвиток уявлень про число, методика навчання лічбі в різних вікових групах. Навчання кількісної лічби. Особливості ознайомлення з обчислювальною діяльністю. Ознайомлення з цифрами, знаками. Склад числа з одиниць, двох менших чисел. Порядкова лічба. Натуральний ряд чисел, їх взаємозалежність.	Практичне завдання	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Опитування, тестування доповіді, презентації

Особливості навчання дітей розв'язування задач та прикладів.				
Тема 8. Формування в дітей уявлень про величину предметів та їх вимірювання. Поняття про величину. Особливості сприймання величини дітьми дошкільного віку. Завдання ознайомлення дошкільників з величиною предметів. Методи і прийоми формування уявлень про величину предметів в різних вікових групах. Особливості навчання дітей елементам навчальної діяльності.	Лекційне заняття	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття
Тема 8. Формування в дітей уявлень про величину предметів та їх вимірювання. Поняття про величину. Особливості сприймання величини дітьми дошкільного віку. Завдання ознайомлення дошкільників з величиною предметів. Методи і прийоми формування уявлень про величину предметів в різних вікових групах. Особливості навчання дітей елементам навчальної діяльності	Практичне завдання	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Опитування, тестування доповіді, презентації
Тема 9. Формування в дітей-дошкільників уявлень про форму предметів. Методика формування уявлень про форму предметів та геометричні фігури в різних вікових групах. Поняття про форму предметів. Особливості сприймання форм предметів та геометричних фігур дітьми раннього та дошкільного віку. Завдання по	Лекційне заняття	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття

ознайомленню дітей з формою предметів та геометричними фігурами.				
Тема 9. Формування в дітей-дошкільників уявлень про форму предметів. Методика формування уявлень про форму предметів та геометричні фігури в різних вікових групах. Поняття про форму предметів. Особливості сприймання форм предметів та геометричних фігур дітьми раннього та дошкільного віку. Завдання по ознайомленню дітей з формою предметів та геометричними фігурами.	Практичне завдання	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Опитування, тестування доповіді, презентації
Тема10. Формування просторових уявлень у дошкільників. Поняття про простір і просторові орієнтири. Особливості сприймання простору дітьми раннього та дошкільного віку. Завдання формування у дітей уявлень про простір. Методика формування просторових уявлень у дітей різних вікових груп.	Лекційне заняття	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття
Тема10. Формування просторових уявлень у дошкільників. Поняття про простір і просторові орієнтири. Особливості сприймання простору дітьми раннього та дошкільного віку. Завдання формування у дітей уявлень про простір. Методика формування просторових уявлень у дітей різних вікових груп.	Практичне завдання	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Опитування, тестування доповіді, презентації

Тема 11. Формування в дітей дошкільного віку уявлень про час. Час і його особливості. Завдання з навчання дітей орієнтування в часі та формування часових уявлень у дітей дошкільного віку. Методика формування часових уявлень у дітей дошкільного віку та орієнтування їх у часі.	Лекційне заняття	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття
Тема 11. Формування в дітей дошкільного віку уявлень про час. Час і його особливості. Завдання з навчання дітей орієнтування в часі та формування часових уявлень у дітей дошкільного віку. Методика формування часових уявлень у дітей дошкільного віку та орієнтування їх у часі.	Практичне завдання	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Опитування, тестування доповіді, презентації
Тема 12. Розвиток лічильної діяльності у дітей дошкільного віку. Лічба з участю різних аналізаторів (зорового, слухового, тактильного, рухового). Відтворення множин за названим числом. Вправи пов'язані з лічильною діяльністю, які є основним компонентом кожного заняття з математики. Методика поступового розвитку лічильної діяльності четвертого, п'ятого, шостого років життя.	Лекційне заняття	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття
Тема 12. Розвиток лічильної діяльності у дітей дошкільного віку. Лічба з участю різних аналізаторів (зорового, слухового, тактильного, рухового). Відтворення множин за названим числом. Вправи пов'язані з лічильною діяльністю, які є основним компонентом кожного заняття з	Практичне завдання	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Опитування, тестування доповіді, презентації

математики. Методика поступового розвитку лічильної діяльності четвертого, п'ятого, шостого років життя.				
Тема 13. Методика ознайомлення дітей з арифметичними задачами та прикладами. Арифметична задача – найпростіша математична форма відображення реальних ситуацій, які водночас близькі й зрозумілі дітям і з якими вони щодня стикаються. Навчання обчислювальній діяльності (ознайомлення із структурою арифметичної задачі на основі задач-драматизацій).	Лекційне заняття	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття
Тема 13. Методика ознайомлення дітей з арифметичними задачами та прикладами. Арифметична задача – найпростіша математична форма відображення реальних ситуацій, які водночас близькі й зрозумілі дітям і з якими вони щодня стикаються. Навчання обчислювальній діяльності (ознайомлення із структурою арифметичної задачі на основі задач-драматизацій).	Практичне завдання	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Опитування, тестування доповіді, презентації
Тема 14. Значення логіко-математичних ігор у формуванні математичної компетенції у дитина-дошкільника. Види ігор. Значення логіко-математичних ігор в розумовому розвитку дитини-дошкільника. Погляди сучасних	Лекційне заняття	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття

учених на значення гри як засобу формування математичних здібностей дитини-дошкільника. Види інтелектуальних ігор та їхня характеристика				
Тема 14. Значення логіко-математичних ігор у формуванні математичної компетенції у дитина-дошкільника. Види ігор. Значення логіко-математичних ігор в розумовому розвитку дитини-дошкільника. Погляди сучасних учених на значення гри як засобу формування математичних здібностей дитини-дошкільника. Види інтелектуальних ігор та їхня характеристика	Практичне завдання	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Опитування, тестування доповіді, презентації
Тема 15. Планування та облік роботи з розвитку математичних уявлень в дітей у дошкільному навчальному закладі. Аналіз заняття з формування початкових математичних понять у дітей ЗДО. Вивчення засвоєння початкових математичних знань і вмінь у дітей різних вікових груп ЗДО. Показники засвоєння знань	Лекційне заняття	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття
Тема 15. Планування та облік роботи з розвитку математичних уявлень в дітей у дошкільному навчальному закладі. Аналіз заняття з формування початкових математичних понять у дітей ЗДО. Вивчення засвоєння початкових математичних знань і вмінь у дітей різних вікових груп ЗДО. Показники засвоєння	Практичне завдання	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Опитування, тестування доповіді, презентації

знань				
Тема 16. Наступність в роботі ЗДО і школи та взаємодія з сім'єю. Вимоги сучасної початкової школи до математичної підготовки дітей у ЗДО. Наступність у змісті і методах навчання математики. Форми організації наступності в роботі школи та ЗДО. Показники готовності дітей до навчання математики у 1-му класі. Причини неуспішності учнів 1-го класу. Типові помилки і причини, які їх породжують.	Лекційне заняття	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття
Тема 16. Наступність в роботі ЗДО і школи та взаємодія з сім'єю. Вимоги сучасної початкової школи до математичної підготовки дітей у ЗДО. Наступність у змісті і методах навчання математики. Форми організації наступності в роботі школи та ЗДО. Показники готовності дітей до навчання математики у 1-му класі. Причини неуспішності учнів 1-го класу. Типові помилки і причини, які їх породжують.	Практичне завдання	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Опитування, тестування доповіді, презентації
Тема 17. Значення спільної роботи ЗДО і сім'ї з формування елементарних математичних уявлень у дітей. Форми роботи ЗДО із сім'єю з питань математичного розвитку дітей. Зміст занять і бесід батьків з дітьми.	Лекційне заняття	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Самостійне опрацювання літератури з теми заняття

Тема 17. Значення спільної роботи ЗДО і сім'ї з формування елементарних математичних уявлень у дітей. Форми роботи ЗДО із сім'єю з питань математичного розвитку дітей. Зміст занять і бесід батьків з дітьми.	Практичне завдання	1,3,4,6,8	Таблиці, лекційний матеріал, комп'ютер	Опитування, тестування доповіді, презентації

Система оцінювання курсу

Критерії оцінювання та система розподілу балів

Поточний контроль з дисципліни «Теорія й методика формування елементів математичних уявлень» це оцінювання навчальних досягнень студента протягом навчального семестру за національною чотирибальною шкалою усіх видів аудиторної роботи (лекції та практичні заняття). Поточний контроль відображає поточні навчальні досягнення студента в освоєнні програмного матеріалу дисципліни; спрямований на необхідне корегування самостійної роботи студента.

Поточний контроль здійснюється лектором. Викладач розробляє чіткі критерії оцінювання всіх видів навчальної роботи у комплексному контролі знань, доводить їх до відома студентів на початку змістовного модулю.

Система оцінювання аудиторної роботи.

Поточна аудиторна діяльність студента оцінюється за чотирибальною (національною) шкалою.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає, рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз джерельної та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- та інші.

Критеріями оцінки є:

1) для усних відповідей:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки ;
- та інші.

2) для виконання письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи
- та інші.

Студент, який не з'являвся на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав поточних оцінок, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені практичні заняття, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Система оцінювання самостійної роботи.

Самостійна робота студентів виділена як окремий елемент навчального модулю із встановленням для нього вагового коефіцієнта.

Контроль з дисципліни «Теорія й методика формування елементів математичних уявлень» проводиться 1 раз на семестр, і включає проведення контрольних заходів за всіма темами змістовного модуля у формі контрольної роботи, тестування, колоквиуму тощо. До контрольних заходів допускаються всі студенти незалежно від результатів поточного контролю. Лектор розробляє контрольні завдання (варіанти, тести тощо) для проведення модульного контролю.

Результати контрольних заходів студента, який не з'явився на нього, також оцінюються «незадовільно» незалежно від причини. Відпрацювання контрольних заходів є обов'язковим.

Підсумковий (семестровий) контроль.

Підсумковим контролем з дисципліни «Теорія й методика формування елементів математичних уявлень» визначено навчальним планом – **екзамен**.

Підсумкова оцінка за вивчення предмета виставляється за шкалами: національною, 100 – бальною, ECTS і фіксується у відомості та заліковій книжці студента. Складений екзамен з оцінкою «незадовільно» не зараховується і до результату поточної успішності не додається. Щоб ліквідувати академзаборгованість з навчальної дисципліни, студент складає іспит повторно, при цьому результати поточної успішності зберігається.

Структура проведення семестрового контролю відображається довідома студентів на першому занятті.

Система оцінювання та вимоги форми навчання

Очна (денна) форма навчання

№	Вид діяльності (завдання)	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
1	Семінарські заняття	24 семінарських занять. Максимальна кількість балів на семінарі – 3 (24*3)	72
3	Написання та захист реферату	Оцінювання реферату: 10 балів – написання реферату, 5 балів – захист (презентація)	8
4	Іспит	В кожному заліковому білеті по 3 питання. Кожне питання оцінюється по 10 балів.	20
	Всього		100

Заочна форма навчання

№	Вид діяльності (завдання)	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
1	Семінарські заняття	9 семінарських занять. Максимальна кількість балів на семінарі – 5 (5*9)	45
2	Словник термінів	Кожен студент має дати визначення поняттям.	10
3	Написання та захист реферату	Оцінювання реферату: 10 балів – написання реферату, 5 балів – захист (презентація)	15

4	Іспит	В кожному заліковому білеті по 3 питання. Кожне питання оцінюється по 10 балів.	30
	Всього		100

Критерії оцінки рівня знань на семінарських/практичних/лабораторних заняттях.

На семінарських/практичних/лабораторних заняттях кожен студент з кожної теми виконує індивідуальні завдання.

Рівень знань оцінюється: **«відмінно»** – студент дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, рішення задач та вправи є правильними, демонструє знання підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформляє завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу; **«добре»** – коли студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу;

«задовільно» – коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає

недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність;

«незадовільно з можливістю повторного складання» – коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки. Має неповний конспект лекцій. Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове засвоєння теоретичного матеріалу

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
Базова

1. Загальнотеоретичні основи природничо-математичної освіти дітей дошкільного віку. Навчальний посібник для студентів спеціальності «Дошкільна освіта» / автор та укладач А.В. Сазонова. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 248 с.

2. Піроженко Т. Методичні аспекти реалізації освітньої лінії «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» / Т. Піроженко, М. Машовець, О. Коваленко // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2013. – № 2. – С.4–9.

3. Степанова Т.М. Індивідуалізація і диференціація навчання математики дітей старшого дошкільного віку. Монографія / Т.М. Степанова. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 208 с.

4. Щербакова К.Й. Методика формування елементів математики у дошкільників / К.Й. Щербакова. – К.: В-во Європейського університету, 2011. –262 с.

Допоміжна

5. Баглаєва Н. Розвиток логічних умінь дитини. Серіація за величиною, масою, об'ємом, розташуванням у просторі // Дошкільне виховання. – 2000. – № 10 – С. 8–11.
6. Васильченко Н. П. Жива математика: Посібник для підготовки дитини до школи. / Н. П. Васильченко – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008.– 128 с.
7. Заїка А. М. Математика. 30 кроків до школи. / А. М. Заїка. – Харків: Торсінг плюс, 2011. – 64 с.
8. Зайцева Л. Елементарна математична компетентність / Л. Зайцева // Дошкільне виховання. – 2004. – № 7. – С. 12–15.
9. Грибанова О.К., Щербакова К.Й., Белова С.Ф., Назаренко К.В. Методика формування елементарних математичних уявлень у дітей / О.К. Грибанова, К.Й. Щербакова та ін. – К.: Вища школа, 1987. – 134 с.
10. Кобрій О. Технології логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. / О. Кобрій. – Дрогобич: Ред.-вид. відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2010. – 63 с.
11. Криворучко Т. Логіко-математичні ігри // Дошкільне виховання – 2007. –№ с.10–12.
12. Машовець М., Стеценко І. Навіщо до школярику математика / М. Машовець, І. Стеценко. – К.: «Шкільний світ», 2009. – 128с.
13. Пантюк Т.І., Пантюк М.П. Організація ігрової діяльності у дошкільному віці: навч. посіб. / Т.І. Пантюк, М.П. Пантюк. – Дрогобич: РВВ ДДПУ ім. Івана Франка, 2011. – 146 с.
14. Пізнавальний розвиток старших дошкільників / уклад. Дикань Н. І., Мельниченко К. С., Шевцова О. А. – Х.: Вид. група “Основа”, 2011. – 319с. – (Серія “Впевнений старт”).
15. Степанова Т.М. Навчаємо математики. Формування елементарних математичних уявлень у дітей старшого дошкільного віку / Т.М. Степанова – Гінеза – 2014 – с
16. Старченко В. Навчання математики: сучасний погляд // Дошкільне виховання. – 2008. – №7. – С. 19–21.
17. Старченко В. Сучасний погляд на логіко-математичну компетентність дошкільника // Дитячий садок. – 2009. – №27(507). – липень. – С. 28–30.
18. Старченко В. А. Цікава математика для молодшого дошкільника: Навчально-методичний посібник до Базової програми розвитку дитини дошкільного віку “Я у світі” / В. А. Старченко. – К.: Наш час; Ч.: Ранок, 2010. – 127 с.
19. Сухар В. Л. Дидактичні ігри. Старший дошкільний вік / Авт.-упоряд. В.Л. Сухар. – Х.: Вид-во “Ранок”, 2012. – 192 с. – (Дошкільна освіта).
20. Цікаві цифри: Використання прийомів ейдетики при ознайомленні з цифрами / Авт. – упор. О.О. Яловська. – Тернопіль: Мандрівець, 2010. –с.

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про дошкільну освіту»

2. Базовий компонент дошкільної освіти // [mon.gov.ua/images/files/doshkilnace rednya/.../ bazov-komponent.doc](http://mon.gov.ua/images/files/doshkilnace_rednya/.../bazov-komponent.doc).
3. Крутій К.Л. Проектування освітнього простору дошкільного навчального закладу як умова розвитку здібностей дитини.[Електронний ресурс]: –
4. Електронний репозиторій публікацій професорсько-викладацького колективу Київського університету імені Бориса Грінченка <http://kubg.edu.ua/2012-08-15-10-06-19.html>